КРАКІВСЬКІ ВІСТІ

Народній часопис для Ґенерал-Ґубернаторства

Ч. 83. Краків, 28. серпня 1940. Рік I.

„Krakauer Nachrichten"
Ukrainische Volkszeitung
für das
General-Gouvernement

Adresse der Redaktion:
„Krakauer Nachrichten"
Krakau, Orzeszkowagasse 7. П
Fernsprecher 104-81.

Adresse der Administration:
Krakau, Karmeliterstrass 34
Fernsprecher 230-39

30 сот.

ПЕРЕДПЛАТА
в краю і закордоном:
місячно 3 зол. 50 сот.
чвертьрічно 10 зол. 50 сот.
піврічно 20 золотих
річно 40 золотих
Курс 1 нім. марка 2 зол.
Адреса Редакції: Краків, Ожешкової 7, тел. 104.81
Адреса: Адміністр. Краків, Кармелітська 34, тел. 230-39
Дирекції: ч. тел. 137-42

ВИХОДИТЬ В ПОНЕДІЛОК, СЕРЕДУ І ПЯТНИЦЮ

Німецькі воєнні кораблі біля Австралії

Берлін, 23. 8. Начальна команда німецької армії подає: Ескадри німецьких боевих літаків заатакували 22. 8. підчас збройної розвідчої акції по одному транспорті під конвоем на морі біля Бервіку та Давнсу. Поцілено численними бомбами чотири торговельні кораблі. Крім цього обкидано бомбами з добрим успіхом летовище Менстен. Над полудневo-східньою Анґлією дійшло до кількох повітряних боїв, що покінчилися перемогою німецьких ловецьких летунів. — Підчас нічних атак на низку летовищ Корнуелсу та Уелсу, на фабрику літаків в Рідінґу, і на фабрику летунських моторів в Рочестері, — пожежі й вибухи — це доказ успішности скинених бомб. Продовжувано акцію закладання мін перед анґлійськими пристанями. Анґлійські літаки в ночі на 23. 8. скинули бомби над західньою Німеччиною без більшого успіху. В одному місті знищено один мешкальний дім, кілька домів ушкоджено, зранено кілька цивільних осіб. Ворог втратив 22. 8. в повітряних боях 11 літаків і 2 запорові бальони. 2 німецькі літаки не вернулися.

Берлін, 24. 8. Начальна команда німецької армії подае: Німецькі одиниці военної фльоти затопили на австралійських водах озброений анґлійський торговельний корабель »Туракіна« містоти 8.706 тон. Німецькі підводні судна затопили знов понад 100.000 ворожого торговельного тонажу, з чого одне підводне судно затопило 15.000 тон, друге — озброений анґлійський торговельний пароплав »Северн Лейґ« містоти 5.242 тон, »Броквуд«, містоти 5.100 тон і озброений пароплав 4.000 тон; третє підводне судно сторпедувало ворожий озброений торг. пароплав містоти 11.000 тон.

Німецькі літаки атакували 23. 8. і в ночі на 24. 8. в цілій полудневій і середній Анґлії портові й докові уладження, летовища, фабрики зброї та військові табори. Підчас збройних розвідчих летів обкидано бомбами м. ін. фабрики муніції в Бенбері, де спостережено пожежі й вибухи. Численними нічними бомбовими атаками спричинено пожежі та вибухи, здалека видні, особливо у пристанях в Брістолю, Івенмавті, Девонпорті, і Ґріт-Ярмавті та на летовищі в Кембріджі. Кілька ворожих літаків скинуло бомби на західню Німеччину без більшого висліду. 23. 8. ловецькі літаки зістрілили 3 ворожі літаки, протилетунська артилерія зістрілила 4. Два нім. літаки не вернулися.

Поданий комунікат начальної команди німецької армії згадуе вперше, що одиниці німецької военної фльоти появилися біля берегів Австралії, щоб перетяти анґлійські лінії морської комунікації та перешкодити довозові до Анґлії харчів в таких місцях, де анґлійці найменше цього сподіються. Найкращою познакою слабости т. зв. »панування Анґлії над океанами« це факт, що анґлійська могутня фльота не є в стані перевести якунебудь енерґійну акцію проти цих німецьких военних кораблів. Затоплення на австралійських водах анґлійського пароплава »Туракіна« — це важкий удар для харчевого положення Анґлії, бо він був спеціяльним кораблем-холодільнею, призначеним до перевозу масла.

Берлін, 24. 8. В суботу 24. 8. оголошено в Берліні такий надзвичайний комунікат: Не зважаючи на некорисну погоду вдалося в суботу німецьким летунським ескадрам довершити несподівану повітряну атаку на анґлійський остров, причому обкидано бомбами низку летовищ на терені ґрафства Кенту й Ессекс та военну пристань у Портсмавті, яка горить. Поважно знищено уладження летовищ. В Портсмавті німецькі летуни довершили великі знищення.

Берлін, 25. 8. Начальна команда німецької армії подає: Летунство продовжало з великим успіхом 24. 8. плянову акцію нищення важних військових ворожих обектів. Ескадри німецьких літаків вилетіли вчора несподівано до нових атак на анґлійський остров. Вдалося основно знищити схоронища, ґанґари, варстати й маґазини на летовищах в Нортвільді, Горнчерчі, Менстені, Кентербері і Ремґеті. Военну пристань в Портсмавті обкидано численними бомбами найважчого калібру, причому спричинено пожежі в пристанських уладженнях і доках. — Німецькі боеві літаки скинули крім цього бомби на Ґріт-Ярмавт, де вибухли пожежі в маґазинах і ґанґарах та на касарні біля Довру. Дня 25. 8. дійшло до багатьох завзятих летунських боїв, підчас яких німецькі ловецькі літаки виявили багато разів свою перевагу. Численні атаки німецьких боевих літаків спричинили поважні знищення в портових обектах у Брістолю, пожежі й вибухи в великих магазинах погінних матеріялів в Темґавені та сильно ушкодили фабрики военних літаків, м. ін. в Дербі, Бірмінґемі, Кінґстоні та Рочестері. Продовжувано закладання мін перед анґлійськими пристанями. Анґлійські летуни скинули в ночі на 25. 8. бомби в північній, західній і полудневозахідній Німеччині на вільні міста й заселені дільниці двох міст. В одному місті поцілено багато мешкальних домів, вбито 2 цивільні особи та 2 зранено. В іншому місці бомба знищила будинок, де були приміщені полонені; з них 8 зранено. Загалом втрати ворога виносили 25. 8. — 64 літаки, з того 57 зістрілено в повітряних боях, 7 знищила протилетунська артилерія. 20 німецьких літаків не вернулося. Німецьке підводне судно затопило один анґлійський контрторпедовець »Віскавнт« і один торговельний пароплав містоти 7.000 тон, що плив під конвоєм.

ЧЕКИ

Сьогодні долучуємо **ЧЕКИ** для всіх Вп. Передплатників Ґен. Ґубернаторства. Просимо вислати передплату на вересень та вирівнати евентуальні залеглости за попередній час.

Передплату з Німеччини просимо посилати до »УНО« в Берліні. Докладніші пояснення на останній сторінці »Кр. В.« в долині.

»КРАКІВСЬКИХ ВІСТЕЙ«
Адміністрація

Грецька коломийка

(Від нашого кореспондента)

Рим, 25. серпня 1940.

Два. найбільші сьогодні у світі. державні мужі, Гітлер та Мусоліні, знають і вичувають: що таке Европа, її культура й цивілізація; знають, що є цінності в Европі, які треба зберігати. Бо існують ще величезні завдання Европи, що вона матиме їх перед собою у недалекій будуччині: 400 міліонів китайців, 300 міліонів гіндусів (це так беручи округло), над якими провід коли захопить хтось — а є всякі познаки, що той хтось готується до цієї керми — то це для Европи справжня загроза. І тому, на нашу скромну думку, Гітлер і висунув 19. липня ц. р. у своїй промові змогу помиритись із Анґлією. Адже ж Анґлія мала б тільки піти собі із Середземного Моря, з Африки і ще піти на деякі уступки — і залишається їй уся решта з дальшим засягом імперії.

Ба, коли ж анґлійці, що аж досі хитро маскувались, у цій війні виявили свою справді подивугідну психольоґію народу неевропейського. І, мабуть, усе це правда, що вони про себе пишуть, що походять вони од сімени Давида. Анґлія стала на становищі: що там Европа і її культура! „Не є так, як я хочу — то хай усьому край!" І відкинула ці сприятливі умови. Мало того. Вона дальше заходиться біля Румунії та Юґославії, щоб мати їх за собою. А ці — рішуче перша, нишком непевно друга — відмовляються. Зате — Греція мабуть добре вже обмотана підступними сіттями, а її останні виступи проти Італії говорять про це найкраще: тільки гріш може пхати Грецію до тієї руїни, до якої вона йде. Греція зі своїм сучасним урядом — як і Польща за прем. ґен. Ф. Славой-Складковського — не може зрозуміти, що її актуальна політика йде не на руку Італії. Грецька частина Альбанії повинна б перейти до італійської автономної держави Альбанії; Македонія до Болгарії; ну і Туреччину можна тоді чимсь обдарувати... Тоді то через Болгарію-Македонію, мала б Італія сполуку з Чорним Морем: запо-

рука володіння над Балканом. Забезпека його перед хапчивими ненаситними посягненнями".

Події довкола Греції безумовно назрівають, сяк чи так розвязка їх мабуть уже недалека.

М. Островерха.

ЩЕ ОДИН ПОЛІТИЧНИЙ ЗАМАХ У ГРЕЦІЇ

ТІРАНА, 25. 8. Альбанський щоденник Томорі повідомляє, що недавно в Джамурія відкрили нове вбивство на політичному тлі, якого жертвою впав ще один альбанський патріот. Йде тут про б. альбанського державного урядовця Така, який не міг погодитися з політикою уряду б. короля Зоґу, й тому повернувся до свого родинного міста Джамурія, де його вбили.

Крім цього цей щоденник повідомляє, що грецька влада здержала комунікацію т. зв. мало пограничного руху. Таким чином унеможливлено альбанському населенню, що має значні простори ріллі по другому боці кордону, управу своєї ріллі та спричинено йому поважні втрати.

АНҐЛІЙЦІ ІНТЕРНУВАЛИ 200 ЧЕХІВ.

Прага, 26. 8. Чеські часописи подають за „Рейнольд Нюз", що в анґлійських концентраційних таборах примістили 200 чехів, які відмовилися служити в т. зв. чеським леґіоні. По вісткам зі Штокгольму — серед чехів, що їх анґлійці примусили до військової служби, панує велике невдоволення. На денному порядку трапляються відмови послуху й некарности, що має вплинути на дальші інтернування чехів.

Нові італійські осяги

РИМ, 23. 8. Головна кватира армії подає: Згадане у вчорашньому военному комунікаті анґлійське підводне судно затопив італійських торпедовець „Папа". Анґлійське підводне судно вистрілило в напрямі італійського торпедовця 3 торпеди, без якогонебудь висліду. Італійський торпедовець негайно перейшов до атаки на підводне судно, намагаючись наїхати на нього та скинув низку підводних бомб. Влучно поцілене підводне судно виплинуло ще раз на поверхню моря догори дном і скоро потім затонуло.

Одна з італійських летунських ескадр знов бомбардувала пристань в Олександрії в Єгипті. Інша летунська ескадра доглянула та густо збомбардувала ворожий транспорт, що плив під конвоєм 2 торпедовців зі східньої частини Середземного Моря. Всі італійські літаки, що брали участь в обох акціях, вернулися. Ворог виконав летунські атаки на Бомба і Берна в північній Африці, причому вбито одну особу, ранено 5.

РИМ, 24. 8. Головна кватира італійських військ подає: В ночі з 22. на 23. серпня італійське летунство перевело масові бомбові налети на летовище в Сіді Баррані, а також обкидало бомбами ворожі оборонні становища у смузі Марса Матрук і морську базу в Олександрії. У всіх атакованих обектах спричинено поважні втрати та спостережено численні пожежі. Всі італійські літаки вернулися до своїх баз.

В заливі Бомба одна з ворожих летунських ескадр обкидала бомбами італійське підводне судно у хвилині, коли воно випливало з пристані. Більшість залоги врятувалася. Підводне судно, після конечної направи, можна буде дальше ужити до акції. Зістрілено один ворожий літак.

У східній Африці перевели італійські літаки нічні налети на летовище в Картумі, обкидали його бомбами та спричинили поважні втрати в будинках й викликали велику пожежу. Вороже леунство перевело повітряні атаки на Массаву, Берберу і Дієбель. Шкід не було.

Рим, 25. 8. Головна кватира армії подає: Одна з італійських летунських ескадр збомбардувала летунську базу Аль Фар на Мальті. Італійські ловецькі літаки заатакували 10 анґлійських ловецьких літаків, які намагалися перешкодити атаці. Вивязався завзятий повітряний бій, підчас якого зістрілено 4 анґлійські літаки та один італійський.

В північній Африці італійські бомбовики заатакували та змусили до втечі два анґлійські контрторпедовці, що почали обстрілювати Форто Бардія. Дальші повітряні атаки перевели італійські ескадри на ворожі змоторизовані відділи між Сіді Барані та кордоном Киренаїки, при чому знищену 3 панцирні самоходи. Всі італійські літаки вернулися. Ворожа повітряна атака на Тобрук спричинила смерть 5 осіб і дуже незначні матеріяльні втрати. Як стверджено додатково, підчас ворожої акції на Тобрук 20. 8. протилетунська артилерія зістрілила 2 ворожі літаки.

У східній Африці італійські летунські ескадри бомбардували летовища в Ґарісі та Ваїрі, як також ворожі становища в Даґа-Рівер-Пост в долішньому Судані.

Минулої ночі ворожі літаки перевели атаки на Льомбардію й Піємонт. Вони прилетіли від сторони Швайцарії, як давніше, та скинули 3 бомби біля Аніонту та 3 бомби біля Олександрії, де згоріла одна селянська хата. В Маріяно Комензо вбито 2 цивільні особи. та спричинено незначні втрати. Італійські ловецькі літаки примусили анґлійських летунів до втечі.

——o——

Німецько-совітські переговори

БЕРЛІН, 26. 8. Цього тижня пічнуться в Москві німецько-совітські переговори у справі всіх питань, які повстали внаслідок влучення балтійських держав до СССР. З німецької сторони вестимуть переговори посол Шнур, що причинився до заключення німецько-совітського договору, і державний надрадник Тернеден з міністерства господарки, що одночасно є керманичем бюра німецько-совітського товарового обороту. Предметом переговорів мають бути справи узгіднення торговельних умов з німецько-совітським торговельним договором, переміни маєтків, запевнення німецької власности на терені Литви, Латвії та Естонії, та пристані в Мемелі, яку недавно використовувала Литва як вільну пристань. Совітська сторона мала висловити засадничу згоду на німецькі предложення.

Тривожні вістки в Атенах

АТЕНИ, 26. 8. Минулої пятниці рознеслися в столиці Греції незвичайно під оглядом змісту алярмуючі поголоски. Вони основувалися на закордонних інформаціях, зокрема з Анґлії та Америки, які покликувалися на буцім то віродостойні грецькі джерела, що зовсім не відповідає дійсності. На основі одної з цих поголосок на грецько-альбанському кордоні мали бути відділи італійських військ, готові до вмаршу, чи пак перейти кордон. Італійське посольство в пятницю урядово заперечило цю поголоску, бо вона не мала найменших основ. Все ж таки потверджено вістку про те, що в ночі з четверга на пятницю, коло 1. год. грецький премієр міністрів несподівано покинув свій сільський маєток у Ксівісті і прибув до Атен, де відбув довші розмови з шефом ґенерального штабу, адміралом фльоти і з деякими міністрами. Про хід цих розмов мав потім премієр скласти звіт королеві. З урядових грецьких кол повідомляють, що ці розмови, всупереч поголоскам, не були вислідом мнимих занепокоюючих вісток знад альбанського кордону, але темою цих нарад були внутрішньо-політичні справи. Як запевнюють з віродостойних грецьких кол, премієр рішився не починати ніяких військових кроків, як також не наказав частинної мобілізації, бо цього роду крок могли б уважати за провокацію. Премієр рішений взяти під увагу некорисні умовини у військовій ділянці. Всупереч цьому підкреслюється недвозначно, що грецький уряд рішений в межах його засобів боронити держави перед аґресією з чиєїнебудь сторони. Факту покликання на найближчі дні резервістів деяких спеціяльних катеґорій не можна вважати за надзвичайні розпорядки.

Французький міністр обвинувачує Анґлію

Женева, 26. 8. Французький міністр закордонних справ Бодуен відповів в радіо на останню промову Черчіля. Він застерігся, що не буде полемізувати з давними закидами Черчіля, будьто би Франція залишила Анґлію її долі. Французький премієр вже давніше розправився з цими закидами. Дальше Бодуен іронізував з намагань Черчіля, скинути вину на програну Анґлії в Сомалі на французькі кольоніяльні війська, яких бракло нв рішальній хвилині. В очах Черчіля — „панове з Віші" зробили злочин через те, що не покинули Францію, щоби продовжати війну в кольоніях. Якщо французький уряд має усправедливитися, то виключне право домагатися такого усправедливлення мають французькі фронтові вояки. Зчерги Бодуен обговорив анґлійську бльокаду Франції та назвав її ворожим актом, ще гіршим, ніж напад в Орані. Одначе французький уряд не вгнеться перед цим анґлійським кроком. Вкінці Бодуен назвав бльокаду ділом суперечним з людськими почуваннями, спрямованим у своїх наслідках головно проти жінок і дітей. Така бльокада спричинить нещастя для тих, що її ведуть.

З голосів преси.

Як приймали балтійські держави до Сов. Союзу

У »Дойче Альґемайне Цайтунґ« з 18. ц. м. був великий допис власного кореспондента того часопису Ґергарда Тіма з Москви. Автор описує засідання Найвищої Ради Рад. Союзу, яке було скликане у цьому місяці для формального переведення акту злуки балтійських держав з Сов. Союзом. Автор описує спершу всю процедуру з »пропусками«, заки представники преси та взагалі хтонебудь дістанеться до будинку, що належить до цілого комплексу, чи пак окремого міста — Кремлю. Автор був свідком, як саме заїзджало авто з делеґатами балтійських держав, потім з новим британським амбасадором Кріпсом. За кожним разом голосно відзивався автоматичний алярмовий дзвінок, всі приїзжі мусіли леґітимуватись перед стійкою НКВД. Потім іде опис салі засідань та розміщення членів Союзної Ради і Ради Національностей, уряду, Найвищої Ради, дипльоматів, журналістів, публики.

„...Напроти трибуни для гостей, на чоловому місці салі, під копулою, що її підтримують два стовпи, розміщені президія та голова. Ліворуч вдолі, тільки на невеликому підвищенні, — льожа з місцями членів Найвищого Совіту, між ними Сталін, Калінін (голова совітської держави), маршал Буденний, ленінґрадський партійний шеф Жданов, достойники Російської та Української Совітської Републики Бадаев та Хрущов, голова комісій для партійної контролі Шкірятов і ін. Досі сидів у тій льожі також маршал Тимошенко. Коли ж він вступив до уряду, як комісар народньої оборони, перенісся до льожі праворуч трибуни голови, де сидять члени уряду, між ними голова ради народніх комісарів та комісар закордонних справ Молотов, народній комісар закордонної торговлі Мікоян, голова новоствореного комітету оборони Ворошилов, нарком внутрішніх справ Беря, заступники голови ради нар. комісарів Булґанін та Вишинський і ін.

Над льожами та над трибуною промовців, що стоїть по їх середині, проводить зборам голова Союзної Ради Андреев напереміну з головою Ради Національностей Шверніком; їм помагають два дальші члени президії, між ними одна жінка. Над столом голови у стіні — заглиблення, в якому стоїть статуя Леніна з сірого каміння, трохи вище годинник, цілком вгорі — герб Совітського Союзу, таксамо білий. Ніяких прикрас саля не має.

Чути дзвінок голови. Всі сидять на своїх місцях та хапають за слухавки. Між делеґатами (послами) видно багато жінок, між ними узбекінки та кірґізки у національних одягах з вишиваними шапочками на голові, що їх не знімають з голови також їхні мужеські земляки. Завсіди, коли промовець згадує імя Сталіна, встають всі зібрані включно з приявними у льожах. Також Сталін, який увійшов на салю посередині гурту своїх найближчих співробітників та зайняв місце у найдальшому куті в льожі президії, встає і також плескає...

Цим разом було це особливо радісне засідання. Подбали за це промовці зпосеред балтійських делеґацій, яких краї — як чуємо зі звіту — на цій сьомій сесії Найвищої Ради СССР мають бути прийняті до Союзу. Литовські, латишські, естонські промовці, як також промовці з колишньої румунської Молдавії промовляли у своїх рідних мовах, таксамо, як узбекський член президії, що мотивував законопроект про влучення тих республик, промовляв по узбекськи. Коли зважити, що все воно мусить бути переложене на російське (тільки української мови не перекладають, з уваги на мовне посвоячення), то можна зрозуміти, що урочисте прийняття Республик вимагало чимало часу.

Тимшвидше йшло голосування. Ніхто не був проти, ніхто не стримався. Члени Союзної Ради та члени Ради Національностей підносять руку: Найвища Рада затвердла закордонну політику Молотова, створення нових радянських республик та видані у міжчасі нові розпорядки."

Фірер з приводу Липського Ярмарку

Фірер вислав 25. 8. таку телеґраму з приводу відкриття липського ярмарку: „Липський осінний ярмарок у военному 1940 р. має між іншим важне завдання, наші старі господарські взаємини з закордоном зміцнити й розбудовати нові. Цей ярмарок має засвідчити про зростаючу господарську силу Німеччини та дати доказ, що виміна товарів між Німеччиною і закордоном також підчас війни розвивається без перепон. Бажаю липському ярмаркові повних осягів.

Адольф Гітлер".

*

Липський осінній ярмарок відкрили в неділю 25. ц. м. Число гостей таке велике, що ярмарок нагадує імпрезу з найліпших передвоєнних часів.

—o—

Чого хоче Італія від Греції

Софія, 26· 8. На основі кореспонденції часопису »Утро« — Рим вислав до грецького уряду ноту з такими домаганнями:

1. Греція відступає Албанії округу Джамурії та всі округи, де живуть альбанці.
2. Грецький уряд зобовязується повернути альбанцям всі моральні й матеріяльні втрати, які він спричинив за останніх 27 літ.
3. Греція резиґнує з анґлійських ґарантій.
4. Греція зміняє свою анґльофільську політику.
5. Греція заборонить діяльність анґлійських аґентів.
6. Греція дасть Італії ґарантії своєї фактичної й абсолютної невтральности.
7. Греція відмовить анґлійцям дотеперішню підтримку, яка проявлялася у виді морських баз у східній частині Середземного Моря та перерве господарську пропаґанду в користь Анґлії.

—o—

Зріст мореплавства на Балтику

Між Німечиною й Швецією дійшло тепер до порозуміння в тому напрямі, що шведська торговельна фльота буде в далеко більшій мірі як досі використана до торговельного обороту з німецькими пристанями. Перед вибухом теперішньої війни шведська торговельна фльота плавала переважно до Анґлії та заморських країв. З вибухом війни корабельна комунікація до Анґлії та Америки була щораз більше утруднена, аж вкінці після обсадження німецькими військами Норвеґії й Данії, вона зовсім устала, а більшість шведських торговельних кораблів стояло в портах безчинно. З підписанням нового шведсько-німецького торговельного договору, яким обопільну товарову виміну поважно збільшено, майже всі досі „безробітні" шведські кораблі будуть використані на лінії Швеція — Німеччина. Це саме відноситься і до норвежської торговельної фльоти, що транспортує до Німеччини переважно дерево й деревляні вироби, забираючи в заміну з Німеччини вугілля.

Великі транспортові можливості насуває і корабельна комунікація між Німеччиною й Фінляндією. Передбачені в новому німецько-фінському торговельному договорі фінські доставки до Німеччини 300.000 тон паперу, целюльози й т. п., та 1,6 міліона кубічних метрів дерева, дають також великі транспортові й зарібкові можливості шведській і норвежській торговельній фльоті.

Крім торговлі зі скандинавськими краями, Балтійським морем піде й оживлений німецько-совітський товаровий оборот. Це рівнож дає великі зарібкові можливості скандинавській фльоті, бо дотеперішні лінії не вистарчають, так що Німеччина вже сама включила сюди багато кораблів, що давніше курсували між Німеччиною й Південною Америкою, Індіями й т. д. (напр. бременська „Ганза"). Наведені дані можна б збільшити багатьома іншими, а все це виказує новий розвиток і активність мореплавства на вільному Балтику.

—o—

ПОРТУҐАЛЬСЬКІ КОРАБЛІ НЕ ПЛИВУТЬ ТЕПЕР ДО АНҐЛІЇ.

Порто, 25. 8. До пристані Лейксес приплив портуґальський пароплав »Ґонзальо Вельго«, що кілька днів перед оголошенням німецької блькади Анґлії вибрався в подорож до Анґлії. Безпосередньо після проголошення блькади — портуґальський уряд взвав телеґрафічно капітана корабля, щоб завернув з дороги та вернувся до Портуґалії. Портуґальський пароплав »Сао Міґуель«, що мав плисти до Анґлії, відложив свою подорож з огляду на розпорядок свого уряду, яким заборонено всім портуґальським кораблям плисти до Анґлії.

Ріст і упадок анґлійської імперії

Бритійські острови, ці найбільші острови на Атлянтику, зазнали вже нераз перемін змінливої долі й упокорень та нераз кривавий бог війни толочив нещадно по них. Були часи, коли ці горді і пишні острови були поділені на цілий ряд держав, які вогнем і мечем вирішували свої взаємини. Перші спроби зединення їх починаються 815 р., та в дійсності основи під це зединення поклав щойно Вільгельм Завойовник, а XI і XII ст. були його завершенням.

Саме той час започаткував анґлійські імперіяльні посягання, яких першою жертвою була Валія та Шотляндія, а згодом Ірляндія. Зединення Валії з Анґлією наступило фактично щойно в 1284 р. за короля Едварда I. За Едварда III. анґлійська експанзія виходить поза острови та посягає на ближчих сусідів (столітня війна з Францією!). Рік 1420 до титулів анґлійської корони додав новий титул спадкоємця французької корони. Після виступу Орлеанської діви, Жанни д'Арк, політично-територіяльна експанзія Анґлії дещо притуплюється, а всі творчі сили скупчуються на розбудові морської й торговельної потуги.

У часах релігійних воєн в Европі в XVI. ст., упорядкована внутрі й незалежна від рим.-кат. Церкви й духовенства, Анґлія починає свою політику здобування й громадження чужих земель. Після погрому еспанської »армади« 1588 р. торговля невільниками опиняється виключно в руках анґлійців, а жадоба легкої наживи у такій »торговлі« пхає анґлійців відкривати й загарбувати щораз то нові »плянтації живого товару«. Починаються мандрівки по незнаних ще тоді морях. У 1584 р. повстає в Америці перша кольонія Вірджінія та всякі торговельні установи для експльоатації нових теренів.

Через цілий час анґлійці ведуть затяжну боротьбу головно з ірляндцями, що вперто держались ще на теренах бритійських островів. Олівер Кромвель почав боротьбу з морською тоді потугою Голяндією. У 1655 р. Ямайка переходить як воєнна добича під анґлійську опіку. Та Голяндія не так скоро здає свої позиції. У 1664 р. вибухає друга анґлійсько-голяндська війна. Новий Амстердам (Новий Йорк) та Золоте Побережжя переходить до Анґлії.

За володіння короля Вільгельма III і Анни (1688—1714) починається на добре суперництво між Анґлією та Францією. По сукцесійній війні в Еспанії, Анґлія здобуває Нову Фунляндію і Нову Шотляндію в північній Америці, а на Середземнім Морі Ґібральтар і Мінорку. Від 1714 р. датується поступенний гін до світової імперії. Підчас семилітньої війни з Францією, за Піта Старшого, Анґлія здобуває на Франції Канаду й передні Індії.

Та все таки ще й у ті часи Анґлія була ще стільки звичайною державою поміж іншими, а перед двома століттями перевищає її територіяльно Голяндія, Портуґалія й Росія. Та впродовж тих несповна двох століть Анґлія вспіла заволодіти четвертиною поверхні всієї земної кулі та четвертиною людства. Торговля невільниками, бурська війна в Африці, де понад 27 тисяч бурських жінок і дітей згинуло в анґлійських концентраційних таборах, »опієва« війна проти Китаю в Азії, дволична гра в Палестині — це найкращі докази її політичної тактики.

У 1788 р. Анґлія здобуває Австралію, а Нова Валія стає карною кольонією для злочинців. У 1792 р. захоплює андаманські острови, 1795 р. Цейльон, 1797 р. Трінідас, 1800 р. Мальту та добірається до Індій, які опановує в цілості 1888 р., 1803 р. Тасманію, 1806 р. полудневу Африку, 1810 р. острови на Індійському Океані, 1815 р. пристань Сінґапур та стає таким чином світовою імперією.

Але всього того для неї мало. Вона ще ненаситилась. У 1833 р. займає на атлянтійському океані фальклядські острови, 1839 р. Аден, 1840 р. Нову Зеляндію, 1842 р. Гон-Кон (вслід »опієвої« війни з Китаєм), 1843 р. Наталь у полудн. Африці, 1851 р. Іран, 1852 р. Бірму, 1855 р. Нову Ґвінею, 1857 р. Перім (над Червоним Морем).

Вже в 1867 р. Канада стає домінією. У 1874 р. стає »анґлійським« Золоте Побережжя, а дальше острови Фіджі (1874 р.), Кипр (1878 р.), Єгипет (1882 р.), Сомалі (1884 р.), Ніґерія (1885 р.), Східня Африка (1886 р.), Родезія (1895 р.), Судан (1898 р.), Трансвалія й Оранія (1902 р.) і Сіям (1909 р.). Австралія стає в 1902 р., а Полуднева Африка в 1910 р. домініями.

Рік 1904 це рік, у якому Анґлія започатковує т. зв. політику окруження Німеччини, що так само, як у 1914 р а також у 1939 р. причинилася до вибуху европейської війни. Рік 1904 це помітний рік т. зв. »Антант кордіяле«, що розбилася щойно у червні 1940 р., зі зложенням маршалом Петеном декларації про замирення з Німеччиною.

Версайський диктат приспорив, що правда, Анґлії нових територій (німецькі кольонії: Нім. Східня Африка, Нім. Полуд.-Зах. Африка, Камерун, Тоґо, Архіпеляґ Бісмарка, Нова Ґвінея, Самоа й ін.), але й став початком її клопотів. Зокрема в 1920 році взяла собі Анґлія нову журу на голову, а саме заплутану справу Трансйорданії, Палестини й Іраку.

День 3 вересня 1939 р., в якому Анґлія виповіла Німеччина війну, коли німецька армія наступила вже на Польщу, став прольоґом епільоґу анґлійської світової імперії. Бритійський лев мусів присмирніти, та в передсмертних судорогах шукати на свій захист жертв. Після Польщі прийшла Норвеґія, Данія, Голяндія й Бельґія та навіть французька імперія. Хто на черзі, не відомо. А може на тому й кінець? **Я. Домазар.**

Турки мали воювати за Анґлію

Стамбул, 26. 8. Предметом багатьох тайних розмов ґенеральних штабів Анґлії, Франції й Туреччини від весни 1939 р. в Анкарі, Льондоні, Парижі, Алеппо й Бейруті була військова допомога Туреччини для Анґлії й Франції на Близькому Сході. Туреччині пропонували створення армії з 200.000 вояків для оборони Суезького Каналу й Палестини. Анґлія пробувала зеднати Туреччину територіяльними обіцянками в Сирії та Іраку та мандатом над анґлійсько-французьким Левантом. Турецький маршал Чакмак мав обняти начальну команду над турецько-французько-анґлійською армією. Хоч Туреччина прилучилася договорами до західніх держав, одначе не виявила охоти висилати свої війська для оборони Суезького каналу.

Щоденник »Ікдам«, обговорюючи військове положення, потверджує, що Анґлія мала поважні пляни втягнути до своєї служби турецький помічний корпус, бо вона занедбала зорґанізувати відповідне число військ для оборони своїх кольоній. Одначе приступлення до війни Італії перекреслило всі анґлійські пляни на Близькому Сході.

НАСЛІДКИ ТОТАЛЬНОЇ БЛЬОКАДИ.

В останніх днях затоплено два шведські торговельні кораблі, »Кантон« і »Варія«, що плили під анґлійським конвоєм. — Німецькі гармати обстрілювали з побережжя один анґлійський конвой в Каналі.

ВТРАТИ ГРЕЦІЇ НА МОРІ.

Атени, 26. 8. Від початку теперішньої війни Греція втратила 40 кораблів, 200.000 тон містоти. Це все здебільша торговельні кораблі.

ОСИП ЯВОРСЬКИЙ.

Як будилася Лемківщина

Лемківщина перед світовою війною була нашій суспільності майже невідомою землею. Мале було зацікавлення українського громадянства долею лемка, але ще менше цікавився лемко пробудженням українського народу до культурно-освітнього та політичного життя. Одинокими провідниками лемка були священики москвофіли, які вміло використали його консерватизм і запаморочили на довгі-довгі літа.

Лемки заселюють смугу Карпат від Сяніччини аж до новоторського повіту. Всі міста, що могли б причинитися до культурного піднесення лемка, положені серед польського населення. Якщо знайшовсь би в тому місті якийсь наш інтеліґент з Лемківщини, був звичайно москвофілом. На селі сліпими виконавцями священика були дяковчителі, які були одночасно громадськими секретарями. Священиків українців можна було на пальцях почислити. Їх всякі добрі почини так сильно паралізували священики москвофіли, що вони не могли собі здобути впливу навіть серед власних парохіян. Збаламучені лемки виходили демонстраційно з церкви, якщо священик українець починав говорити проповідь. Здавалося, що ця москвофільська твердиня нездобута.

Одначе кілька років перед світовою війною польська шкільна влада зробила Лемківщину карною кольонією для молодого ідейного українського учительства. І саме цим першим піонірам завдячує Лемківщина в головній мірі своє пробудження.

Спомини мої вяжуться головно з горлицьким повітом, де я працював від 1912 р. до 1918 р. Цей повіт положений в центрі Лемківщини, складався з 45 українських і 44-ох польських сіл та начислював коло 50% українського населення. Місто Горлиці зі своєю залізничою стацією та ярмарками притягало не лише лемківське населення Горличчини, але також сумежних повітів, Ясельщини і частинно Грибівщини.

Населення цих повітів зїзджалося також на ярмарки у Зборові та Бардієві, положених на полудневому боці Карпат і зустрічалося тут з лемками, які живуть тепер у Словаччині. Ці ярмарки мали велике значення не лише в господарському, але також у громадянському житті лемка. Тут стрічалися рідні, приятелі та знайомі. При чарочці говорили про свої гаразди і клопоти, оповідали собі всякі новини. А що горлицький повіт і своєю численністю та осереднім своїм положенням домінував над іншими, тому сумежні повіти тяготіли до нього.

В 1912 р. працювали в горлицькому повіті такі учителі-українці: 1) Кобані Максим, 2) Ґижа Марко, 3) Перейма Тимко, 4) Пилипчак Гриць, 5) Наконечний Пилип, 6) Тхір Кіндрат, 7) Кней Мирон, 8) Музика, 9) Браташ Онуфрій, 10) Онуляк Орест, 11) Литвин Дмитро, 12) Вендзіловичівна Сидонія і 13) Василь Зарівний. Зі священиків-українців працювали тоді: 1) Омелян Менцінський з Маластова, 2) Петро Подляшецький з Гладишова, 3) Орест Мартинович з Висової, 4) Олександер Ґовда з Боднарки та в Мацині Гнат Заяць.

В Горлицях існувала вже тоді українська бурса, в якій настоятелем був студ. Михайло Гнатюк, який багато причинився до згуртування наших працівників. Учителі зорґанізували тоді в Горлицях Відділ Взаїмної Помочі.

Вони то розвинули плянову, але тиху і витревалу працю над освідомленням молодого покоління. Вечірні курси для неграмотних, виклади для громадян на господарські та гігієнічні теми, поради в ріжних справах, почали зеднувати лемків для національної ідеї. Така праця нагнала страху москвофілам. Щоб у зародку знищити український рух, спровадили на Лемківщину російських аґентів. І витворився дивний парадокс. Греко-католицькі священики москвофіли перетримували у своїх домах не лише цивільних, але також і духовних царе- і православних аґітаторів, помагали їм орґанізувати прав. москвофільські парохії, розкидали поміж лемків тисячі ворожих нашому народові

Лежайськ

Лежайськ мало кому цікавий, та як мало цікавий сусідній Переворськ чи Ланьцут. Тихий і сірий як і вони. Врешті, що таке Лежайськ (місцеве населення каже — Лежаньск) для посторонього? Декілька мурованих будинків, трохи понищених і переважно порожних пожидівських мурованих домів у середмісті, широко розкинені передмістя, а далі поля, гаї, левади, соснові бори і піски понад берегами срібнолентого Сяну. Типове галицьке містечко на тлі краєвиду, що подекуди нагадує Галичину, а місцями вже недалеку Холмщину.

Та вже на перший погляд для посторонього Лежайськ дещо різниться хоча би від Ланьцута чи Переворська. В першу чергу церква помітно впадає в очі. Вона в самому центрі, на горі, гарна, чистенька, мурована і високим муром обведена. Побіч неї оригінальна дзвіниця з трьома новими дзвонами й стилева капличка. З невеличкої ілюстрованої брошурки, що її власним накладом видав в 1938 р. адміністратор тутешньої парохії, молодий і діяльний, а притому завзятий дослідник тієї надсянської закутини — о. Юрій Кікта, п. з. »Памятка з відпусту в Лежайську« довідуємося, що сьогоднішню церкву побудували в 1832 р. на місці двох її попередниць, що згоріли по черзі одна по одній. І чи не характеристичне, що саме та церква, якій довелося бути заборолом »першої лінії« в боротьбі за віру й націю тут на тому загроженому клаптикові землі (на південь і захід від Лежайська тягнуться вже чисто польські села), є під покровом Богоматери, що під її опіку колишній володар тієї землі Ярослав Мудрий, віддав був усю свою державу в опіку? Чудотворна ікона Пречистої в тутешній церкві, — найбільший скарб і гордощі лежайщан — що правда не з княжих, але також давня, бо з 1626 р.

Поруч церкви красується величава будівля з вежею, різьбленим львом і українським написом »Народний Дім«. В місті, де українців ледви 10%, це подивугідний осяг, такий будинок. Він побудований 1913 р. збірним зусиллям тутешніх патріотів і це поруч церкви справжня гординя лежайських українців. Тут зосереджувалось все громадянське життя, тут було його серце, заки весною 1939 р. польська влада не закрила останнього українського товариства, а саме читальні »Просвіти«. Для поляків »Народний Дім« (польське населення все називає його »Просвіта«) був завсіди символом загрози їхньому »станові посідання«. Вони раділи, коли польська влада поклала на нього свою руку, ліквідуючи всі товариства. Та Польща впала і »Народний Дім« знову ожив: сходини, проби й імпрези чергуються з собою. Коли зайдете на якусь імпрезу, побачите при цій нагоді салю, що величиною могла би засоромити неодне наше більше місто. Своя рідна хата, своя дійсно гарна, простора саля і то тут, де так мало вже українців. А коли почуєте зі сцени слово, припадково не так наголошене, то не дивуйтеся дуже: мало хто із тих аматорів чує в себе вдома рідну мову. Їхні батьки, серед чужого окруження вже й забули свою мову. Та це не пропаща справа. Боротьба за рідну мову в приватному житті — ця окрема сторінка в найновішій історії цього містечка — вже почалась і то вперта. Повели її ці ідейні одиниці, а за ними й молоді, що по словам теперішнього завідателя парохії »не відомо, де, як і коли навчилися говорити«. А був уже час, по світовій війні, що церковні проповіді виголошував священик по польськи. Та це тривало коротко й минуло безповоротно, польська мова покутує ще й досі по домах українських родин Лежайська й тих декількох сіл лівобіч Сяну, де ще живуть українці (Сідлянка, Старе Місто, Пяхоець і Лукова), окрім одинокого Дубна, що ніколи не закинуло рідної мови. Дубно, це лівобічне село б. ланьцутського повіту в більшості українське, і тим воно різниться від інших.

Т. зв. »королівське вільне місто« Лежайськ, хоч як завзято промовчують це поляки — старовинна княжа оселя. Старе Місто — це село в одній третині українське з гарною церквою, костела в ньому ніколи не було. Пізніші королівські грамоти ніколи не перечили, що Лежайськ лежить на українській території. З нагоди »переносин« Лежайська на нове »більше оборонне місце«, королівський привілей з 1524 р. розказує про причину цього таке: 1524 р. »спільні й вічні вороги всього християнства, татари, вдерлися з величезною силою в землю нашу руську, місто наше Леженско, в перемиській землі положене, ограбили його та спаливши, в порох обернули«.

Під пануванням польських королів тутешні українці мусіли зводити важку боротьбу за свої права. Про висліди тієї затяжної боротьби свідчить хоча би, не без трудів виборений, »привилей міщан грецької релігії, який заховує їхні осідки, ґрунти й посілості« наданий 1670 р. »міщанам лежайським грецької релігії» королем Михайлом Вишневецьким. Згаданий привілей забезпечує за ними право не тільки довільно користуватися їхнім нерухомим майном, але й побільшувати та скуповувати його, притому касує всі суперечні з ним »рескрипти й привилеї«, що їх колинебудь видали чи могли б у майбутньому видати польські королі.

Якось так склалося, що історія Лежайська — це майже одна низка нещасть. Татарські набіги в XV—XVII століттях, пожежі — останні з них занотовано під 1809, 1811 і 1874 рр. — та всякі переходи чужинецьких військ. Характеристична згадка про наполеонські часи, а саме 1809 рік, що знаходимо її у міських записках. До Лежайська »вдерлося тоді кілька тисяч польського війська, що було під французькою владою, забирали цісарські каси, казали людям робити собі вигоди«, словом — поводилися як у чужому краю.

Та всі ці переживання, що їх зазнав Лежайськ, є нічим у порівнанні з втратами українського стану посідання. З хвилиною, як тутешнє населення закинуло українську мову, один тільки обряд відрізняв його від поляків. А число греко-католиків маліло з року на рік. Автор брошурки п. з. »За Сяном«, що вийшла 1932 р. у Львові, д-р Іван Німчук, доказує, що ще 1880 р. на пізнішому передмісті Підзвиринці (тепер вул. Пільна) було ще 52 греко-католиків — тепер з них ні сліду не залишилося. Також вул. Руська, що її поляки перезвали недавно на вул. Перацького, при якій колись жили самі українці, тепер дорешти спольщена. Українськими, й то частинно, залишились тільки північно-східні передмістя. Сьогодні на 5.000 мешканців у тому »місті мулярів і емеритів« (як дехто його називає) всього яких 500 українців. Пильні студії тутешніх метрик, виявили б, що сотки »родовитих« поляків Лежайська це все давніші українці. Коли ще 70 літ тому бурмистром Лежайська міг бути українець, Кишакевич, то в останніх часах існування польської держави ані в управі міста ані в міській раді, навіть між урядовцями маґістрату не було ніодного.

Від часу, коли скінчився або тільки ослаб цей жахливий польський натиск, в житті надсянського містечка багато змінилося на краще. Годі на тому місці згадувати про всі осяги українства в Лежайську за останній рік, та багато ще й не зроблено.

Одну правду можна тільки ствердити і то понад усякий сумнів: Лежайськ, що над ним ворог перейшов уже до денного порядку, ще живе! Український мандрівник, що заблукав би туди, не потребує вже почуватись тут наче в чужому місті. Про український характер Лежайська скаже йому не тільки церква й »Народний Дім«, але й десятки українських, переважно жовтими буквами на синьому тлі крамничних вивісок, то українські назви вулиць — Шевченка (замість Перацького)), Франка (зам. Ставової), Шашкевича зам. Підвільшин), Хмельницького зам. Сянової) і Мазепи (зам. Змулиськ). А притому рідна мова. Її щораз більше чується на вулицях, у крамницях, урядах та підміською стріхою. Лежайськ стає поволі знову наш.

М-р Адольф Гладилович.

і нашій Церкві часописів, брошур, і навіть російських букварів. На різних зборах виступали промовці демаґоґи та опоганювали все, що українське. Вкінці на Лемківщині осіло на постійне двох москвофільських православних духовників: Гудима і Сандович та зорґанізували перші православні парохії. Адміністраційна влада, очевидно польська, була і сліпа і глуха на все те, що робили російські агенти на Лемківщині, підпомагаючи москвофільство.

Які ж наші здобутки перед світовою війною? Назверх дуже малі. Авантюрнича політика москвофільських аґітаторів робила враження, що вони є панами положення. Але ні громи ні тучі не могли перешкодити молодим українським каменярам в їх мозольній, важкій праці, в розторощуванні ґранітної скали та в прочищуванні шляху, яким прямувала Лемківщина до національного відродження. — Вороги йшли проти нас з лайкою, криком, манифестаціями, ненавистю. — Ми дали лемкові всі свої молодечі сили, своє серце, свою радість і своє щастя. Ми всього відреклися, щоб лише влекшити долю темного, збаламученого лемка та двигнути його з пропасти, в яку пхали наші вороги. — Аґітатори не всилі були до кожного села часто приїзджати. А ми весь час були з народом так, що він не міг без нас обійтися. Чи рану вичистити і перевязати, чи лист до Америки заадресувати, чи яке подання написати, чи порадити, як дитину доглянути, як худобину обійти, як ярину управляти. А нераз зайде учитель до впливового господаря ніби ось-так ненароком, розбалакається нераз і на сердечній, щирій розмові зійде ввесь вечір. І так наші учителі здобували для себе серця людей, які почали самі сумніватись у правди, голошені фальшивими пророками. Воля і погляди вчителя стали їх волею і переконаннями. Пригадую собі слова одного священика москвофіла: „Всіх поконаємо й осмішимо, але учителя ні! Ці люди так чесно і з самопосвятою працюють для лемка і так з ним зжилися та його собі зєднали, що виступаючи проти нього, як політичного противника, наражуємо собі населення, яке перше було нам вірне!" І це для нас було великим признанням. Ми не встрявали до політичної боротьби з москвофілами, бо це могло паралізувати нашу працю. Ми вибрали інший підхід, щоб опанувати Лемківщину, двигнути її під культурним і господарським оглядом і таким чином довести до національного пробудження. Зате москвофіли вели дуже інтенсивну політичну акцію. Тому ми мали в цій ділянці вільну руку і почали приготовляти ґрунт під оснування кружків „Сільського Господаря". Перший кружок „С. Г." оснував учитель Орест Онуляк у Пантній.

(Далі буде).

НАКАЗ ВИКОНАНИЙ.

Поміж градом куль військовий пес віднаходить подану йому ціль. По обидвох сторонах він має два кошички з голубами, що уважно стежать за напрямом відбутої дороги, щоб могли опісля назад вернутися. Зрештою в них тільки одне бажання: по змозі якнайшвидше видістатися з кошичка-гільзи й полетіти собі знову там, де їх так добре й смачно годують. Що він вертається від далеко вперед висуненої стежі з важним звідомленням, це його не дуже обходить. В той спосіб звірята віддають воякам, зокрема розвідці, неоцінені прислуги.

З українського життя

ЯРОСЛАВЩИНА.

РАДИМНО ВІДРОДИЛОСЬ.

На самій границі біля Ярослава і Перемишля, лежить мале містечко Радимно. Прегарна церква, орхестра і хор, основані заходами о. пароха Черкавського — це гордощі українського населення. Польська влада натискала, як могла, щоб довести до повної польонізації населення. І відпадали деякі галузки від здорового українського пня й ті, які видержали натиск — це сильно загартовані серед терпінь душі. Але впали пута страшної неволі і до містечка прийшли рідні працівники. Завдяки їхній праці Радимно змінило свій характер. Своя адміністраційна влада, своя торговля і свої крамниці, свої товариства і т. п. стали промотором до відродження призабутого містечка, в якому життя поплило повним руслом. У Радимні створено делеґатуру УДК. в Ярславі і зорґанізовано низку більших і менших імпрез на радість своїх, сум і горе тих, які передше тут були »самовладними панами«. І праця кипить. Доказом цього хай буде і цей районовий спортовий день молоді, що відбувся 18. серпня ц. р. і був радше районовим святом молоді та цей районовий попис садків, що відбувся 19. серпня ц. р. Обі імпрези влаштовано заходами Делеґатури У. Д. К. під проводом інж. Павла Клима. Приходимо на годину скоріше перед початком свята на військову площу, на якій зібралося вже багато громадян із Радимнящини, Ярославщини і Перемищини. Скрізь панує рух. Трибуни прикрашена килимами, жовто-блакитними прапорцями. Перед трибуною стояли високі машти з тризубом і спущеним прапором, оподалік гарна естрада, по обох боках трибуни сидячі місця для приявних, які заповнюють цілу площу. На трибуні заняли місця німецькі старшини та чільніші українські громадяни з посадником Михайлом Демковичем-Добрянським. В год. 15. чути голос сурми і відділи молоді зібралися на своїх місцях. В год. 15.25 знову голос сурми і відділи молоді під звуки маршевої пісні орхестри з Дрогоєва, уставилися в лави, лицем до прапору та до трибуни. На трикратний голос сурми, молодь станула »струнко», до прапору підійшли хорунжі в особах Городецького Р., Романчука І. та Гречуха І. і під звуки національного гимну підтягнули жовто-блакитний прапор у гору. З черги на голос сурми і приказ організатора М. Янчури з лав молоді виступили провідники відділів та склали йому звіт. По звіті провідників на естраду виступив повітовий референт молоді Ю. Щирба, якому п. Янчура склав коротко загальний звіт. По звіті і привітах Ю. Щирба виголосив обдуману промову. Опісля п. Вол. Янда в імені місцевої делеґатури УДК. виголосив бадьору промову до молоді, та по німецьки до німецьких гостей. Далі п. М. Янчура відчитав привіти та короткою промовою привитав молодь. Паде наказ і під звуки маршевих пісень орхестри з Дрогоєва під управою М. Зорина відбулася дефіляда 17 гуртків молоді з 9-ох місцевостей, а саме: із Сосниці, Раримна, Сколошева, Дмитрович, Заболотців, Задіброви, Святого, Заміхова, Дрогоєва, дружини УСК. »Степ« з Бушкович, та УСК. »Лев« з Радимна. Дефіляду відбирав Ю. Щирба в товаристві м-ра Ісаєва та В. Янди. По дефіляді лави молоді вернулися на давні свої місця і щойно тоді почався попис відділів молоді. Приявні мали змогу приглянутись збірним, гуртовим та індивідуальним пописам молоді. І радувалися приявні з прегарних виступів молоді. Найкраще подобався приявним виступ мішаного хору під управою О. Накловича із піснею »Вкраїно Мати«. Зчерги ввійшли перед трибуну дівчата з цілого радимнянського району під проводом Р. Городецького і виконали під звуки пісні »Як з Бережан« гарні вправи з палицями, а опісля дівчата зі Сосниці і Святого під проводом п. М. Ключник вправи з вінками під звуки пісні »Гей там у Вільхівцях«. Кожний виступ нагороджували приявні бурхливими оплесками. І знову маршева пісня і пописи поодиноких гуртків ішли далі, згідно з програмою викликуючи загальне захоплення, признання та насолоду між приявними. Прегарно випали ритмічні вправи дівчат із Дмитрович під проводом Я. Ґрабовської до пісні »Чорна рілля«. Вони теж під звуки орхестри до пісні »І шумить« відтанцювали національний танок. Опісля дівчата зі Сколошева під проводом В. Стопи гарно виконали вправи палицями, а дівчата зі Заболотців ритмічні вправи. Зчерги на естраді зявились у гарних гуцульських строях дівчата з Радимна. Сама їхня поява викликала вже бурю оплесків, що невмовкали підчас прегарно виконаного танку. Цей танок зустрінули приявні з повним признанням, зокрема для його аранжера І. Гречуна. На дальшу програму склалися вправи зі стяжками дівчат із Дмитрович, вправи зі серпами та ритмічні вправи дівчат зі Сосниці і Засміхова. Опісля приявні мали знову змогу бачити та захоплюватись прегарними танками хлопців з Радимна під проводом та аранжова[illegible] І. Гречухом. Далі дівчата зі Святого виконали вдатно вправи рушниками, а дівчата зі Заболотців під проводом п. М. Барбадин та зі Сосниці під проводом М. Балаш гарно відтанцювали під звуки орхестри національні танки. Після того приявні ще востаннє мали змогу насолоджуватись прегарним чумацьким танком, що його виконав по мистецьки танцюрист І. Гречух. Сама його поява на естраді в чумацькому строю викликала бурю оплесків. На закінчення сосницький хор під управою О. Накловича знаменито виконав вязанку пісень композиції Д. Котка та бадьору пісню »Засяло сонце«. Після того відбулися мячеві змагання між УСК »Лев« та УСК. »Степ« (Бушковичі) з нерішенним вислідом 0:0.

На другий день, 19. серпня ц. р. на тій самій площі відбувся районовий попис садків. У святі взяли участь садки радимнянського району зі своїми провідницями. Кожний виступ маленьких дітячок рясно оплескували батьки та приявні. Погода дописала і попис пройшов з повним успіхом, завдяки Делеґатурі УДК. в Радимні, та провідницям, які стільки напрацювались над малою дітворою. Так працює тепер забуте Радимно. Ма-ро.

ДУБРІВКА — ФРАНКОВІ.

Дня 18. ц. м. в домівці читальні »Просвіта« в Дубрівці відсвятковано 84-ті роковини уродин Івана Франка. Саля була прегарно прибрана: на килимі виднів портрет поета, прикрашений жовто-блакитними прапорцями. По обох боках висіли портрети Т. Шевченка і гетьмана Б. Хмельницького. На столі, перед портретом Франка, стояли два фляконі з цвітами і велика китиця цвітів, як також тризуб, уложений з цвітів. Над портретом звисала жовто-блакитна лента а на середині різьблений хрест і тризуб. Програма свята була така: Вступне слово і реферат про І. Франка як національного провідника виголосив Борис Остап з Ніська. Відтак віддано поклін Франкові через одномінутову мовчанку. Дальше п. Гурківна відчитала поему Франка »На Святоюрській горі«. Потім забрав голос Іван Ольбрахт з Дубрівки і зясував приявним часи Б. Хмельницького. Свято закінчено національним гимном. Приявні винесли зі свята гарне враження.

ПЕРЕВОРЩИНА.

НОВЕ ЖИТТЯ У КРЕЧОВИЧАХ.

Кречовичі, село положене 10 км від Переворська, заселене ледви в 36-ох відсотках українцями, які говорять по польськи. За часів Польщі українське населення жило під страшними репресіями. Бідне населення жило переважно з заробітків у місцевому дворі, що належав до академії наук у Кракові. Хто з українців хотів дістати працю у дворі, мусів або сам переходити на римо-католицький обряд або приносити свої діти до хресту до костела в римо-кат. обряді. Наслідок тієї акції був такий, що слабі духом і ті, які не мали з чого прожити відпадали від своєї церкви і від свого народу. Тому село підупало. Щойно з приходом молодих священиків оо. Евина, Федуня та теперішнього о. пароха Федевича село почало пробуджуватись під релігійним і під національним оглядом. Над освідомлюванням своїх вірних почали згадані отці працю від церкви. Ці піонїри почали виголошувати перші проповіди українською мовою тут, де Боже Провидіння призначило жити українцям. Про основання освітнього товариства тут не можна було раніше навіть думати. Тепер заходом о. Евина заложено кооп. »Слава«, яка стала осередком національного життя в селі. Пробуджене українське населення почало горнутись біля своєї церкви і кооперативи. Заходом місцевого абсольвента ґімназії Едварда Камінського ще перед війною зорґанізовано хор, що був окрасою Переворщини. З цього приводу членам хору довелося багато витерпіти від польської поліції. Тепер село наче відітхнуло. За покликом філії »Просвіти« в Ярославі село Кречовичі заснувавало чит. »Просвіти«. Вибраний видїл під проводом голови о. пароха Федевича і місцевого учителя Льонгина Короновича веде освітню працю в селі. Видїл подбав негайно про домівку, де члени читальні сходяться і працюють над собою, слухають рефератів та читають часописи. Відновлений хор під проводом свого диріґента Едварда Камінського влаштував у березні ц. р. у честь Шевченка концерт, що пройшов з повним успіхом. Знову читальня уладила в червні ц. р. при допомозі учит. Л. Короновича гарну виставу. Дня 18. серпня ц. р. відбувся фестин, теж при допомозі учит. Короновича. В год. 3-тій пополудні почався фестин. Площу заповнило виключно українське населення із Кречович, Рожнітова, Сімнова й міста Переворська. Свято-фестин звеличали теж своєю присутністю запрошені гості — німецькі старшини. На площі було видно не лише молодь ,але і старших, які хотіли почути українську пісню з уст своїх найменших діточок з дитячого садочка. Фестин започаткували своїм виступом діти з української школи із Кречович, що зразково виконали вправи під проводом управителя школи Л. Короновича. Їхній виступ нагородили приявні бурею оплесків. З черги на підвищення виступили наші найменші зі садочка із Кречович та Рожнітова, що своїми вправами, забавами і піснями залишили незатертий спомин між гостями німецькими та українцями. Виконавці засвідчили, що хоч вони говорять по польськи — є українцями і дорога їм рідна українська пісня та українська мова, яку призабули під гнетом Польщі. По вправах дітвори виступив мішаний хор під орудою Е. Камінського, що дуже гарно відспівав вязанку українських національних пісень, защо нагородили його приявні бурею оплесків. На дальшу програму склалися вправи хлопців і дівчат у національних строях, які під звуки пісень виконали зразково ритмічні вправи з хоруговками. В програму входили ще національні танки. Під конець свята хлопці під проводом Едварда Камінського виконали гарно вежі. Фестин закінчився пізним вечором і залишив на приявних гостях миле враження. Українське населення Кречович підбадьорене на дусі береться тепер з тим більшою енерґією до праці, щоб надробити втрачене в часі страшної неволі. Одночасно село Кречовичі зрозуміло, що не лише треба працювати над своїм відродженням, але також притягнути і тих, які відпали від своєї Церкви і народу. Вони ще зовсім не пропали для нас. У них ще тліє іскра приналежности до свого народа. Треба лиш овіяти їх душі чаром рідного слова, рідної пісні і щирим відношенням. Осьтак село Кречовичі, хоч далеко висунене на захід, поволеньки стає приміром для сусідніх сіл. Бажаємо як найкращих успіхів в його праці.

НІМЕЧЧИНА.

З ЖИТТЯ УКРАЇНЦІВ У ВАРТБРІКЕНІ

В окрузі Вартбрікену живе багато українців, які опинилися серед зовсім нових суспільно-правних відносин. У більшости — це учителі, яких запроторили аж сюди поляки »для добра школи«. Одначе живуть тут від давна також інші інтеліґенти та робітники, змушені »моцарством« шукати хліба на чужині. Останніми часами поселюється тут також багато українців, еміґрантів із рідного краю. Усі, які живуть у повітах Вартбрікен і Кутно, обєднані у філії УНО у Вартбрікені. Перші загальні збори цієї філії відбулися в червні ц. р. Вибрано на них управу філії у складі: проф. Лев Бойчук — голова, інж. Іляріон Божейко — заступник голови і скарбник, д-р ветер. Роман Куровецький — секретар. До Ревіз. Комісії ввійшли: Степан Свищ, Іван Мохнацький і Степан Семеряк, до мирового суду: д-р Микола Тимчишин, Михайло Вовк і д-р Осип Сось. Учасники зборів вшанували память поляглих героїв. Підчас нарад д-р Тимчишин відчитав реферат про значіння УНО, д-р Куровецький — про визвольні змагання УСС. і проф. Бойчук про сучасні завдання українців у Німеччині. Філія гуртує та піддержує морально і матеріяльно всіх українців, заступає членів УНО перед владою та підтримує національного духа. Сходини членів відбуваються найменше раз у місяць у власній домівці. Приявні на загальних зборах уладили збірку на пресовий фонд »Укр. Вістника« і рішили доложити усіх зусиль, щоб усі члени філії стали передплатниками »Краківських Вістей» чи пак «Наступу». Започаткована співпраця з німцями полягає головно у збірках на німецький Червоний Хрест, збірці металів, старого паперу ітп. На закінчення зборів малі діти віддеклямували вірші Шевченка і відспівано національний гимн. Філія начислює тепер 24-ох членів, здебільша інтеліґентів. Найбільшу діяльність проявляє секція праці, заходом якої всі безробітні члени філії дістали вже працю. Слід відмітити, що наші люди розуміють на чужині велике значіння обєднання всіх національних сил і радо горнуться до рідної орґанізації.

НОВА НІМЕЦЬКА ЗБРОЯ ПРОТИ АНҐЛІЇ.

Представник »Ассотіед Пресс« в Німеччині, Льокнер, повідомляє з Брюсселі, що німецька фльота випробовує нову зброю для підготови наступу на Анґлію. Вона заскочить ввесь світ, як тільки вжиють її вперше. Рід цієї зброї, та місцевість, де її випробовують, тримають в тайні. Серед німецьких військ на бельґійсько-французькому побережжі, що очікують на велику офензиву проти Анґлії, панує атмосфера великої певности й довіря. Льокнер пише: „Моя триднева подорож переконала про певність німецьких військ, що зайняття Анґлії це тільки справа часу. На основі вражінь, які я відніс з німецьких приготувань, можу сказати, що ця певність самозрозуміла, хоч треба вставити до рахунку кожну можливість".

ПЛАВБА ДО АНҐЛІЇ — ЦЕ СМЕРТЬ.

Ріо де Жанейро, 26. 8. З пристані Ріо де Жанейро, столиці Бразилії, мали виплисти два кораблі до Анґлії. Одначе з огляду на проголошення тотальної бльокади Анґлії моряки заявили, що не вирушать в дорогу, бо не хочуть наражуватися на небезпеку смерти. Подібні вісті надходять з Пернанбуко, Багія й Манао. Серед моряків усіх країн почалася велика аґітація за наслідуванням Америки. Скрізь домагаються моряки, щоб уряди заборонили невтральним кораблям з невтральною залогою відбувати подорожі до Анґлії.

—о—

ЗАГОСТРЕННЯ НА ЗАХ. ГРАНИЦІ ЛИТВИ

Ковно, 26. 8. З днем 15. 8. ввійшов в життя на Литві новий розпорядок мін. внутрішніх справ у справі руху в замкненій смузі здовж німецької границі. Перебування в цій смузі вимагає окремого дозволу. Погранична сторожа й міліція мають право леґітимувати всі особи в пограничній смузі, широкій на 30 км, причому особи задержані без документів можуть бути придержані в арешті на довше як 24 години, для ствердження тотожности. Перебувати над самою границею вільно тільки за дозволом військової пограничної влади.

—о—

НОВИНКИ

КАЛЄНДАР

СЕРПЕНЬ.

27. Вівторок — Михея, Теодосія

28. Середа — УСПЕННЯ ПРЕЧ. БОГОРОДИЦІ.

ЧЕРГОВЕ ЧИСЛО »КРАКІВСЬКИХ ВІСТЕЙ« появиться в четвер 29. ц. р., тому, що в середу 28. ц. м. припадає торжественне свято Успення Преч. Діви Марії.

— В ДЕНЬ УСПЕННЯ ПРЕЧИСТОЇ ДІВИ МАРІЇ, в середу 28. серпня, припадають численні празники на Лемківщині, м. ін. в Теребчі, біля Сянока, в Вороблику Королівському б. Романова, у Близнянці б. Стрижева, у Кривому б. Березова, у Мшаній б. Дуклі, в Суровиці б. Яслиськ, у Климківці б. Горлиць ітд. Також у Порохнику б. Ярослава, є того дня празник. Підчас цих празників українці з інших наших земель, що живуть по лемківських містах, мають добру нагоду пізнати лемків, що сходяться на ці празники з далеких околиць.

— ВСІХ УКРАЇНЦІВ, ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ, що зложили свої гроші в польській валюті в зарядах таборів або в »Фолксдойтше Міттельштелле« найпізніше до 20. травня 1940 і які оселилися або хочуть оселитися в Ґенерал-Ґубернаторстві та свої гроші одержати, — просимо зголоситися до — УКРАЇНБАНКУ, Краків, Зелена 17, особисто або кореспонденційно, подаючи: імя й назвисько, число переселенче, число виказки (Кеннкартеннумер) і суму, яку зложено, де й коли. Звертаємо увагу, що з цею справою треба поспішитися, бо УКРАЇНБАНК прийматиме зголошення найдальше до 3-го вересня 1940. У власному інтересі радимо не занедбати своїх справ. Скора й зорґанізована акція дасть запоруку скорого успіху. Перекажіть це другим!

— ВПИСИ ДО ХОЛМСЬКИХ ФАХОВИХ ШКІЛ. Український Допомоговий Комітет у Холмі переводить вписи до: промислової 3-літн. школи (з відділами столярським, слюсарським і кравецьким для дівчат), дівочої 1-річн. школи домашнього господарства, хліборобської 1-річн. сільсько-господарчої школи в Окшеві, торговельної 3-літньої школи у Володаві, а також до шкіл вищого типу: технічної 2-літньої й сільсько-господарської 3-літньої. Передумовою вступлення до фахових шкіл нижчого типу є скінчення 7-літньої народньої школи. До шкіл вищого типу можуть вступити учні аналогічних передвоєнних польських шкіл.

— «УКРАЇНЦІ СПІВАЛИ В ІВАНИЧІ«. Під таким заголовком помістив С. Оссенбах дуже прихильну рецензійку в »Кракавер Цайтунґ« ч. 199 про виступ сяніцького »Бояна« в Іваничі. В ній читаємо: „Український хор »Боян« з Сянока під управою проф. Іванечка улаштував гостинний виступ для німецьких військ в Іваничі. В концерті подано знаменито вивчений перегляд української музики з ріжних ділянок. Хор відспівав народні та військові пісні, як також вимки з двох українських опер. Як додатки виконали члени хору в прегарних національних одягах українські танки. Один соліст відспівав по німецьки Моцарта »Колисанку«. Цю імпрезу нагороджувано рясними оплесками, бо вона дійсно стояла на мистецькому рівні. Тому, що хор виступав зовсім безінтересовно, з любови до справи, військо передало йому деяку грошеву суму на закупно нот. Одначе хор заявив негайно, що цю суму приймає з подякою, та передає її на Німецький Червоний Хрест."

— ДЕ НАМ АСЕКУРУВАТИСЯ? Українська кооператива в Журавниці одержала від краківського т-ва обезпечень »Фльоріянка« письмо з домаганням заплатити 13.31 зол. за обезпеченеву полісу від вогню, хоч ніхто не обезпечував кооперативи в цьому т-ві, ні не було в ній ніякого аґента від »Фльоріянки«. Чи не можна б у Ґенеральному Ґубернаторстві заложити українське асекураційне товариство, або коли це неможливо, то чи не можна б створити бодай український відділ у німецькому асекураційному товаристві? Ця справа вимагає позитивного полагодження.

— З МИСТЕЦЬКОГО ЖИТТЯ В ГОЛЯНДІЇ. В Голяндії — імовірно внаслідок політичних відносин — помітне щораз більше ожвлення мистецького життя. Численні вистави у великих музеях, ожвлення в театрах, кількість всяких музичних імпрез, все це просто впадає у вічі. На приклад, в червні відбулося більше концертів, як звичайно продовж цілого літнього сезону. Вистави, концерти й музичні та співочі конкурси відбуваються по всіх більших містах Голяндії з небувалим досі успіхом. Навіть театр, що переживав в літі мертвий сезон, виставив з успіхом багато поважних творів. Незвичайно велику фреквенцію виказують також і голяндські кіна.

— ГОДИННИК, ЩО ЙДЕ ПЯТЬ ТИСЯЧ ГОДИН І НІКОЛИ НЕ ЙДЕ ЗЛЕ! Недавно появилися в Німеччині годинники, що їх зовсім не потрібно накручувати, бо колісцятками не порушує пружина, тільки електро-магнетичні филі. Вказівка за кожним порухом посувається в цей спосіб пів секунди вперед. А тому, що не має безнастанного тиснення пружини на колісцятка, ціла машинерія зовсім не зуживається, а струї зуживається мінімум. Звичайна батерія від кишеневої ліхтарки може вистарчити так довго, як довго вона взагалі сама може існувати, то значить щонайменше один рік. Отже батерія, що для ліхтарки дає струї тільки на 7—8 годин, порушає годинникову машинерію 5000 годин і більше! Для одного »тикнення» годинника потрібна заледви одна пятьтисячна ампера, так, що годинник йде добре навіть тоді, як батерійка вже вигасає. Широкий загал побачить цей годинник перший раз на теперішних торгах в Ляйпціґу.

Короткі вістки

— ФЕЛЬДМАРШАЛ КАЙТЕЛЬ, шеф німецької начальної команди армії, переслав на руки італійського маршала Бадолія телеґраму з сердечними побажаннями з приводу перемоги італійців у східній Африці.

— БОЛГАРСЬКИЙ МІНІСТР ТОРГОВЛІ ЗАҐОРОВ відвідає ярмарк в Липську та у Відні.

— СОВІТИ ЗВЕРТАЮТЬ ТЕРЕНИ ФІНЛЯНДІЇ. Підчас пограничних переговорів між Совітами й Фінляндією, — Совіти згодилися звернути Фінляндії смугу, довгу на 8 км, широку на 2 км. В Гельсінках підкреслюють, що всі справи, звязані з визначенням кордонів, полагоджено шляхом взаїмних уступок і порозуміння.

— ЗДЕРЖАННЯ ВСІХ ВІДПУСТОК У ГРЕЦЬКІЙ АРМІЇ. Всі грецькі старшини одержали наказ негайно зголоситися до своїх ґарнізонів.

— ДИПЛЬОМАТИНІ ВЗАЄМИНИ МІЖ ЯПОНІЄЮ ТА АВСТРАЛІЄЮ. Міністерство закордонних справ Японії подає, що між японським і австралійським урядом прийшло до порозуміння щодо дипльоматичних представників. Першим австралійським послом в Токіо має бути Лятем.

— УСТУПИВ ВОЛЛЕС, американський міністр хліборобства, демократичний кандидат на становище заступника президента Злучених Держав Північної Америки.

— ЛЕТУНСЬКА КАТАСТРОФА В ЮГОСЛАВІЇ. Двомоторовий комунікаційний літак, що курсував на лінії Ваґрам — Спліт, впав на землю підчас бурі та зовсім розбився. Всі 11 подорожних згинули.

— СУДНО ВІКІНҐІВ. В Данії на ютляндськім півострові, в копальні брунатного вугля робітники найшли 2½ м. під землею дубовий пень 8 м. довгий і 1.5 м. широкий. На ньому вирізьблено судно вікінґів з маштом і парусами. Нахідку передали до музею.

Зі спорту.

ТРЕТІЙ ТИЖДЕНЬ МИСТЕЦЬКИХ ЗМАГАНЬ ПЕРЕМИЩИНИ

У. С. К. »СЯН« II (Перемишль) — У. С. К. »СОКІЛ« (Гнатковичі) 3:3 (1:3)

В неділю 18. серпня ц. р. обі дружини копаного мяча, які змагалися за першенство перемиської округи, розіграли змагання у Гнатковичах. По цікавій і завзятій грі ці змагання покінчились нерішеним вислідом 3:3 (1:3). У першій половині більше з гри мав »Сокіл«, який добре натискав на ворота »Сяну« і здобув по черзі двоє воріт до 21. хв. Тимчасом »Сян« перебрав ініціятиву у свої руки й у 26. хв. Красник ефектовним стрілом добуває перші ворота для своєї дружини. Від цієї хвилини гра стала рівнорядною. Час від часу »Сокіл«загрожував »Сянові« і здобув треті ворота.

У другій половині »Сян« мав більше з гри. Його напад гарно комбінував і стріляв. Один із грізних атаків »Сяну« скінчився воротами, що їх добув Турко II. Відтоді »Сокіл« віддав ініціятиву всеціло »Сянові«, який щораз то більше почав атакувати і вкінці вирівнав. Стан 3:3. «Сян« дальше натискав на ворота противника, який знаменито боронився та перепроводив навіть гарні атаки на ворота »Сяну«. Обі дружини намагалися за всяку ціну виграти, але свисток судді закінчив ці змагання нерішеним. Обі дружини випали добре. Суддював добре Л. Лозинський.

ТАБЕЛЯ

мистецьких змагань Перемищини у дні 19. серпня ц. р.

		гор:	доб. т.:	втр. т.:	відн. в.
1)	УСК «Сян» II	2	3	1	7:3
2)	УСК »Сокіл«	2	3	1	7:5
3)	УСК »Степ«	3	3	3	4:5
4)	УСК »Лев«	3	3	3	3:4
5)	УСК »Сосниця«	2	0	4	1:5

Оба нерішені висліди в розіграних чотирьох перших дружин не змінили стану табелі.

ПЕРШІ ЛЕГКО-АТЛЕТИЧНІ ЗМАГАННЯ У НІМ. ПЕРЕМИШЛІ ВІДКЛИКАНІ

Орґанізовані у днях 17. і 18. серпня ц. р. УСК »Сяном« мистецькі легко-атлетичні змагання відкликано в огляду на ремонт площі та інші перешкоди. Ці змагання відбудуться пізніше.

Листування Адміністрації

Вп. Опуляк Орест — Словаччина: Гроші отримали. Розділили їх: »М. Др.« 3.50 зол., »Іл. В.« 8.— зол., »Кр. В.« 21.50 зол. Решта на книжки.

Вп. Кащак — Ґросбріхтер: Адресу змінили. Передплата за »Кр. В.« вирівнана до 20. вересня ц. р.

Вп. Павлюшок Іван — Мінхендорф: За »Кр. В.« по кінець ц. р. треба ще вислати 14.— зол., а за »Іл. В.« 4.— зол.

Гулик Павло — Томашів Маз: 2.50 зол. отримали, »Кр. В.« висилаємо. 1.— зол. якого Ви у липні нам переслали, ми не отримали.

Юзьків Володимир — Цвікав: Грошей ще не отримали. »Кр. В.« висилаємо правильно. Реклямуйте на пошті.

Рибій Никола — Габштайн: Грошей ще не отримали. Листа Вашого передали куди слід.

Кобилянський Степан — Туров: Грошей ще не отримали, »Кр. В.« висилаємо дальше.

Каган Теодор — Тавфкірхен: Ми одержали від Вас на »Кр. В.« 20.— зол.

Дворянин Г. — Ганав: »Кр. В.« для П. Даця вже висилаємо.

Горячий М. — Турм: Отримали 8.— зол. За »Кр. В.« По кінець серпня ц. р. треба прислати ще 2.50 зол. Чеки висилаємо.

Халус Теодор — Ганновер: Грошей ще не отримали.

Жук Андрій — Відень: Бажаних чисел »Кр. В.« не можемо Вам вислати, бо вичерпані.

Яцкевич Тарас — Бехгофен: Ми отримали до тепер 9.50 зол. До кінця липня ц. р. належиться нам за »Кр. В.« ще 1.— зол.

Глядій Андрій — Сталяґ II Д.: »Кр. В.« висилаємо від 20. липня ц. р.

Цікало Іван — Сталяґ: »Кр. В.« висилаємо від 20. липня ц. р. Адреса добра.

Клепачівський К. — Ченстохова: За »Кр. В.« до кінця ц. р. треба ще надіслати 1.— зол.

Мельник Микола — Петрікав: 20.— зол. на »Кр. В.« отримали, по кінець грудня остає ще до вирівнання 2.— зол.

Бровар — Диків Старий: Вправді »Кр. В.« ми Вам здержали, але при контуванні Вашого чеку вислали Вам усі числа від 1. серпня. т. зн. від дня здержання.

Демянчук Михайло — Сосновець: Висилку »Кр. В.« на нову адресу розпочинаємо з днем сьогоднішним. На стару адресу висилали до дня 1. серпня ц. р.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

Комісарська Управа Фірми
Краків, Ринок число 30.

ЯКІВ ҐРОС

поручає українській клієнтелі
порцеляну, кришталі, лямпи

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НЕГАЙНО ПОТРІБНІ ТАКІ БРОШУРИ:

Статут Т-ва »Взаїмна Поміч Українського Вчительства« й правильники секцій того ж Т-ва (допомогова, посмертного фонду, варстатів праці, правної оборони, редакційна, освітньо-культурна, харитативна, учительських осель та інші). Хто має вже ці всі речі, або хоча частину того (особливо ж статут!), зволить прислати на адресу: »Українське Видавництво«, Krakau, Karmeliterstrasse 34/II.

КУПИМО або ВИПОЗИЧИМО за ВИНАГОРОДОЮ ось такі книжки:

1) Ю. Павликовський: »В обороні рідної землі« (в справі парцеляції).
2) Д-р М. Лозинський: »Галичина 1918—1920«.
4) Ризький договір (здається О. Назарука).
3) С. Шелухин: Варшавський договір
5) Д-р К. Левицький: »Історія політичної думки галицьких українців«.
6) Д-р К. Левицьки: »Історія визвольних змагань Галицької України«.
7) Д-р К. Левицький: »Великий зрив».

»УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО«
Краків, Кармелітська 34/II.

Повідомляю, що веду адвокатську канцелярію в БАЛИГОРОДІ — в камяниці, де міститься жандармерія — перший поверх. Д-р Орест Яросевич. 926 3-3

Юрій Ціпяла (кравець) і Гнатовський Іван (дяк), оба з Лисинич біля Львова, шукають ручителів для анкети У. Н. О. Зголошення прошу посилати до »Краківських Вістей« під „Ручитель". 937 2-4

Мої Близькі та Знайомі, відгукніться! Осип Ганкевич із Лисовичів (Баня) пов. Стрий. Напишіть і подайте Свої адреси. — Я мешкаю: Gelsenkirchen Glas-und Spiegel-fabrik A. G. Achtingstrasse 19. Deutsches Reich. 947 2-2

АДВОКАТ
Д-р А. Стронціцький
веде канцелярію
в РЯШЕВІ,
948 1-2

Проголошую неважною загублену листу ч. 1. на збірку для полонених старшин на прізвище ДЯКОВА СТЕФАНІЯ. На цю листу прошу не вплачувати ніяких жертв.

Молода і гарна бувша учителька пише на машині — шукає якоїнебудь праці. Зголошення до »Кр. В.« під »75«.

АДВОКАТСЬКИЙ АПЛІКАНТ із 3-річною практикою шукає патрона. Зголошення з умовинами до Адм. »Краківський Вістей« »для аплікanta«. 975 1-3

Прийму самітнього хлопця на приятеля-кімнатного. Зголошуватись зі світлиною та життеписом. Сянік, Гінденбурґа 1. Сидорович. 954 1-1

Диякона Івана Андрощука, Павла й Дмитра Дашкевичів, Степана Радіона, прошу відізватись. Біла Підляшська, Український Комітет, — І. К.. 955 1-1

Пошукую брата Івана Павлова з Добротвора, пов. Камінка Струмілова, що служив у 15-ому полку піхоти в Дембліні. Вістки: »Українська Книгарня«, Грубешів, Павлів Михайло. 956 1-1

Пошукую ВОЛОДИМИРА ЯРОША з Винник, к. Львова, що дістався до німецького полону. — Яр. Чорний, Краків, вул. Ожешкової 7.

Молочарські фахівці, подайте свої адреси й теперішне заняття на адресу: Інж. Михайло Хроновят, Кракау, Ґрінештр. 24, м. 6. 957 -11

Крамничний експедитор радо працював би в українській кооперативі на Лемківщині. Зголошення: Краків, Шляк 13/29. Машура Максим. 958 1-1

Хто знав би про Миколая Мая з с. Ришкової Волі, пов. Ярослав, що перебуває від кількох літ у Ляйпціґу. Хай ласкаво напише на адресу: Wulzeshofen 47. Post: Pernhofen. Niederdonau. 959 1-1

Проголошую неважним загублені документи на прізвище Павло Кочут, Краків. 960 1-1

Пізнаю панночку чесну, здорову, до 30 літ, торговельна освіта або дікарка, радо свящ. катол. родини, краса — неважне. Листи, знимки — Адмін. »Кр. В.« під »Самітний«. 961 1-1

ПОЧАЇВ! Директоре Жук, напишіть негайно Миколові Ст. Вітаю Вас! N. Kornijenko. Watenstedt 1. Lager XI—298. 962 1-1

Миколі Юремчакові й усім Знайомим із Вощанець і Шептач, подаємо свою адресу: Остап Хожемпа, Gefangenennummer 54682, Микола Кончак, Gefangenennummer 55038. Обидва: Stalag I. A. Deutschand 963 1-1

Полонений Андрій Горбач, Кольонія Осередок, Громада Верба, повіт Володнмир Волинський, прошу всіх Знайомих зголоситися: Andreas Horbacz. Adolfshof bei Hämelerwald Kr. Peine. 964 1-2

Феофана Ноздрачева пошукує Августина Вільде, Litzmannstadt Buschlinie 48/II. Schemdel.

Володимир Юзьків із Болехова — IV. (Должка) просить Друзів і Знайомих відгукнутися на адресу: Zwichau, Volksdeutscher. Lager Nr. 5. Sudetengau. 965 1-3

Хто знав би, де перебуває мій друг Еспeридон Поляків, б. хорунжий Армії УНР з Озер коло Гродна, що був там на еміґрації, хай напише на адресу: Symbiw Mychailo Wenden 13. über Braunschweig. 966 1-2

Пошукую своїх кревних Марію, Еву, Івана й Данила Полянських із села Чистогорб, пов. Сянік. Колишнє місце їхнього побуту: Pas de Calias, Франція. Хто знає про них, прошу написати на адресу: Михайло Романець, Werbshhutz-wachbommando. Ostrowic. Postfach 144. Radom. 967 1.2

Пошукую свою тету Анну Калитяк, що либонь живе тепер у Німеччині. Степан Яремус із села Завадова, повіт Яворів. Моя адреса: Watenstedt, Lager 11. Zimmer 219 R. W. H. G Braunschweig- 968 1-1

Степан Біль, Сталяґ XVII. A. № 40665, пошукує тов. Мирослава Чабана, колишнього воєнно-полоненого зі Stalag XVII A., що походить із сяніцького повіту. 969 1-1

Йосипа Скужанку, стрільця колишньої польської армії (Ковель, 50 полк. комп. телеґр., сполука) шукає дружина: Katarzyna Hórzanka. Kotitz Nr. 1. über Löbau (Sachs). Deutsches Reich. 970 1-1

Фотоґрафістка - українка потрібна від зараз. Добра винагорода, помешкання. Удержання вільне. Українське Фото-Ателіє, Samter, Markt 13 Олексієнко. 971 1-1

Сотник Бесіда Михайло, відізвіться! Хресник скучає. П. Олексієнко 972 1-1

Українці купують
порцеляну
скло
кришталі
591 26-26
у фірмі **ЯКІВ ДІНЕР**
Краків, вул. ШЕВСЬКА 20.
Treuhänder — Paul Schwarz

„Küche und Heim"
:-: Inhaber Bruno Galuszka :-:
ҐУРТІВНЯ КУХОННОГО ПРИЛАДДЯ
ЕМАЛІЯ
АЛЮМІНІЙ
СКЛО
ФАЯНС
ПОРЦЕЛЯНА
Краків, Agnesgasse 2.
579 26-26

УНІВЕРЗАЛЬ
усякого рода
БУДІВЕЛЬНІ МАТЕРІЯЛИ:
цегла, цемент, папа, дахівка, цементово-азбестові плити „Етерніт", кафлі, тростинові мати, тер, асфальт, вапно й т. п. — ВАҐОНОВО ТА ДЕТАЛЬНО.
Краків, вул. Старовісльна 28. Тел. 129-37.

грамофони,
радіоприймачі,
електротехнічне приладдя,
ровери,
машини до шиття,
дитячі візки
КОМІСАРСЬКИЙ НАГЛЯД
Ф-МИ
КРІШЕР
КРАКІВ, ФЛЬОРІЯНСЬКА 9.
або: ЗВЕЖИНЕЦКА 6.
тел. 177-82.
тел. 138-77.

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., 1/4 сторінки 180 зол., 1/6 сторінки 150 зол., 1/12 сторінки 80 зол.
МЕНШІ ОГОЛОШЕННЯ: 1 міліметер ширини 1 шпальти (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дорожче.
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: 30 сотиків за слово, найменше 3 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Матримоніяльні по 50 сот. за слово.
КНИЖКИ: Всі книжки нашого видавництва продають книгарні й адміністрація видавництва. Хто хоче замовити книжки просто на свою адресу — повинен наперед прислати належитість і на пересилку, а тоді вишлемо бажані книжки.
ПЕРЕДПЛАТА »Кр. В.«: Цінник передплати поданий на першій сторінці. Передплату треба висилати згори. Передплата однакова в краю й закордоном. Часопису на кредит не можемо висилати. При зміні адреси треба все подавати попередню адресу.
ВИСИЛКА ГРОШЕЙ: Гроші на передплату чи книжки з Ґенерал-Ґубернаторства належить посилати переказами або чеками нашого видавництва PSch A Warschau Nr. 2.143. З Німеччини на адресу: „Ukrainische Nationale Vereinigung" Berlin W. 50. Ansbacherstr. 15. З Протекторату на адресу: Probojem".Praha XIV-65 post. schr. 3.Курс 1 нім. марки 2 золоті; 1 чеської корони 20 сот. При висилці грошей все треба подати на що призначені гроші.
Звертаємо увагу подавати читку і докладну адресу.

За Редакцію відповідає начальний редактор Л. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Кармелітська 34, II. Телефон 230-39
З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.

Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil; Hauptschriftleiter L. Chomiak, Krakau. Verlag: "Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Krakau, Karmeliterstrasse 34, II. Fernsprecher 230-39. Druck: „Nowa Drukarnia Dziennikowa", Kommissarische Verwaltung. Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher. 102-79